

Grund- og Nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg – Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 for så vidt angår visse bestemmelser om finansiel forvaltning for visse medlemsstater, som er i eller trues af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet

KOM(2011) 482 endelig

Den 9. september 2011

1. Baggrund

Kommissionen har den 1. august 2011 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 for så vidt angår visse bestemmelser om finansiel forvaltning for visse medlemsstater, som er i eller trues af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet.

Forslaget tilpasser reglerne for anvendelse af samhørighedspolitikken i de lande, der er blevet særligt hårdt ramt af den internationale finanskrisen i 2008 og statsgældskrisen siden 2010.

2. Hjemmelsgrundlag

Forordning (EF) nr. 1083 har hjemmel i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 175. Kommissionens forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1083/2006 berører ikke hjemmelsgrundlaget.

3. Nærhedsprincippet

Da Kommissionens forslag vedrører rammebetingelserne for den europæiske samhørighedspolitik, kan det kun behandles på EU-niveau. Forslaget er således i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Formål og indhold

Forslaget har til hensigt at lette de kriserammede landes mulighed for at gennemføre deres strukturfondsprogrammer. Dette skal opnås ved at øge medfinansieringssatsen med 10 pct. Dermed mindskes landenes egne bidrag til de enkelte programmer tilsvarende.

Kommissionen foreslår derfor at ændre artikel 77 i forordning (EF) 1083/11 således, at Kommissionen på anmodning af de berørte medlemsstater kan refundere de yderligere udgifter, der er anmeldt for den pågældende periode, med et forhøjet beløb, der beregnes ved at anvende et tillæg på 10 procentpoint på den gældende medfinansieringssats. I alle tilfælde kan fondenes bidrag til den pågældende prioriterede akse ikke overstige det beløb, der er anført i Kommissionens afgørelse om godkendelse af det operationelle program, dvs. det enkelte lands ramme for samhørighedsmidler ændres ikke.

Kommissionen foreslår, at den øgede medfinansieringssats anvendes med tilbagevirkende kraft for de 6 lande, der aktuelt modtager støtte fra EU og IMF, fra den dato støtten blev iværksat. Endeligt er det forudset, at der kun er tale om en midlertidig foranstaltning, som afsluttes, når

medlemsstaten udtræder af støttemekanismen, hvorefter de almindelige medfinansieringssatser ingen anvendes.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

6. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet og beskyttelsesniveauet.

Forslaget har ingen direkte konsekvenser for de danske strukturfondsprogrammer, idet Danmark ikke har fremsat anmodninger om støtte under betalingsbalancestøttemekanismen eller den finansielle stabiliseringsmekanisme.

Forslaget indebærer en merudgift under EU's 2012 budget for betalinger på 2.304 mio. €. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på ca. 343 mio. kr. i 2012, som der kompenseres for ved afslutningen af programperioden dvs. i 2015.

I forhold til en situation, hvor den samlede EFF-tildeling til de berørte lande og programmer udnyttes fuldt ud, indebærer forslaget alene fremrykning af betalingsudgifter. Idet Kommissionen i begrundelsen for forslaget argumenterer for, at forslaget vil sikre, at de berørte medlemsstater fortsætter gennemførelsen af EFF-programmerne, kan det ikke udelukkes, at forslaget i forhold til en situation uden øget EU-finansiering betyder, at de samlede betalingsudgifter over programperioden øges.

Kommissionens tilkendegivelse i forslaget om, at man i 2012 vil undersøge behovet for yderligere betalingsbevillinger og i givet fald fremsætte forslag herom, vil ligeledes kunne føre til yderligere statslige udgifter i perioden 2013-2015.

Forslaget berører ikke direkte miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget er ikke sendt i høring.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side er man som udgangspunkt tilbageholdende overfor yderligere ændringer af forordning (EF) nr. 1083/2006, da det må frygtes, at disse vil præjudicere forhandlingerne om de nye samhørighedsforordninger og de flerårige finansielle rammer.

Danmark er grundlæggende skeptisk overfor forslaget om en øget medfinansieringssats, idet det reducerede nationale bidrag til samhørighedsprogrammerne vil mindske de berørte landes incitament til at anvende midlerne hensigtsmæssigt. Relevansen af national medfinansiering som middel til at sikre nationalt ejerskab og kvalitet i projekterne er ikke mindre i lande, som har svage offentlige finanser - næsten tværtimod.

Endvidere er samhørighedspolitikken rettet mod at fremme langsigtet vækst og ikke på at løse kortsigtede økonomiske problemer, hvorfor det ville være mere hensigtsmæssigt at tilbyde berørte lande yderligere rådgivning om implementeringen af samhørighedspolitikken i stedet for at øge medfinansieringssatsen. Samhørighedspolitikken bør derfor holdes adskilt fra instrumenter til brug for håndtering af enkelte landes gældsproblemer, som er udviklet i anden sammenhæng med egne konditionaliteter og overvågningsmuligheder (EFSM, betalingsbalancefaciliteten mv.).

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af den første drøftelse af forslaget på arbejdsgruppeniveau lader der til at herske grundlæggende velvilje overfor forslaget blandt flere lande. Det håbes, at udmøntningen af forslaget kan reducere konsekvenserne af de berørte landes konsolideringspolitikker. Enkelte lande har dog udtalt sig kritisk om forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.